

LJUBAV

Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio

Ciljevi:

- Posvijestiti razlike između zaljubljenosti i ljubavi
- Posvijestiti različite vrste ljubavi
- Predložiti različite načine izražavanja različitih ljubavi

Materijali:

- hamer
- post-it papirići
- flomasteri

Priprema:

- Prepisati tablicu 1. na veliki hamer papir.

Tijek aktivnosti:

Motivacija kroz uvod u temu o ljubavi, različitim vrstama ljubavi.

Asocijacije – potaknuti grupu na razmišljanje o asocijacijama na temu kakva je ljubav i kakva je zaljubljenost. Svaki član grupe zapisuje svoje asocijacije na papir s tim da zapisuje svaku riječ na zaseban papirić. Svoje asocijacije članovi grupe lijepe u pripadajuće kategorije u već pripremljenoj tablici. Do kategorija koje ostanu prazne treba doći raspravom na temelju tablice dva.

Tablica 1.

	ZALJUBLJENOST	LJUBAV
Kako nastaje i koliko traje?		
Kako utječe na odnos?		
Strpljenje?		
Usmjerena je prema...		
Vrijednosti		
Odnos s drugim ljudima (prijatelji, obitelj...)		
U poteškoćama...		
Pokazivanje pravoga sebe		
Slaganje stavova		

Tablica 2.

ZALJUBLJENOST	LJUBAV
1. ... se jednostavno dogodi. Do nje dolazi iznenada i ne traje dugo. Obično isto tako brzo prođe kao što i dođe. Poslije oboje žale što su se uopće upustili u vezu.	1. ... se polako razvija. Svjestan si je tek onda kad onu osobu dobro upознаš. I ako nisu više u vezi, oboje su svjesni da je to bilo korisno iskustvo i obično ostaju dobri prijatelji.
2. ... čini oboje ljubomornima i nepovjerljivima. Misliš da te onaj drugi vara. Brineš se kada ti je partner ljubazan prema pripadnicima suprotnog spola.	2. ... u vezu unosi sigurnost i povjerenje. Jača tvoju samosvijest i samopouzdanje.
3. ... sve požuruje. Nestrpljiv/a si. Želiš učiniti sve kako ju/ga ne bi izgubio/la.	3. ... može čekati, jer je trajna. Ne treba odmah sve učiniti, jer ima vremena. To je postupno upoznavanje.
4. ... je usmjerena prema spolnom odnosu. On je važniji od uzajamnih osjećaja. Ako nema spolnih odnosa veza se ili raspada ili postaje dosadna i monotona.	4. ... čini da se svaki partner brine za dobrobit onog drugog, a isto tako i ostalih ljudi. Ona u potpunosti prožima tvoje misli i dušu. Stalo ti je do tvoga partnera bez obzira na to koliko ti je fizički privlačan.
5. ... te potiče da činiš stvari koje možda nisu ispravne, a sve u cilju da zadržiš partnerovu ljubav. Zbog toga činiš sve što on očekuje od tebe, bez obzira na cijenu.	5. ... u tebi budi poštenje. Činiš ono za što znaš da je ispravno. Poštuješ partnerove osjećaje i savjest.
6. ... opterećuje tvoje odnose s drugima. Želiš biti samo u društvu sa svojim partnerom i baš ne uživaš u društvu drugih.	6. ... još više učvršćuje tvoj odnos s drugima. Lakše izlaziš na kraj s problemima, obitelji i prijateljima.
7. ... što duže traje ta veza, to je tvoje raspoloženje promjenjivije. Ako imaš loš dan, vaš odnos je nejasan i pada u krizu. Često sanjaš otvorenih očiju. Život ti je pun pitanja „Što ako...“	7. ... je trajan životni stav. Ona odolijeva dobrim i zlim vremenima. Brine se o partneru i onda kada ne ide sve kako treba. Ona zna da je budućnost realnost, ali ne opterećuje se time – ona je danas sretna.
8. ... je samo fasada. Ona ne pokazuje svoje pravo lice. Osjećaš da te ta osoba ne bi željela da se ne ponašaš u skladu s njezinim očekivanjima. Također znaš da te ta osoba ne bi privlačila da nije onakva kakvom ju ti želiš.	8. ... njena snaga je u iskrenosti. Ona omogućuje partnerima da izraze svoje stavove i osjećaje bez straha da će biti odbačeni. Ona ti dozvoljava da iskažeš svoje pravo ja, a da pri tom znaš da onaj drugi poštuje to tvoje ja.
9. ... te prisiljava da prikriješ ono s čim se ne slažeš. Ako se tvoj stav ili mišljenje ne poklapa s partnerovim, brzo ga mijenjaš, jer je jedino partner važan.	9.... ne očekuje da se mijenjaš zbog nekog drugog. Vaša mišljenja i stavovi postaju sada još jasniji, jer ih razmjenjujete i priopćavate jedno drugome. Vaša sve više raste.

Pročitajte na glas tekst: *Ljubav i snijeg*

- *Želiš li čuti nešto zanimljivo? – upita Jo. Eskimi izgleda imaju preko pedeset različitih riječi za snijeg. Snijeg je tim ljudima izgleda vrlo važna stvar – valjda zato što razlika između jedne ili druge vrste snijega ponekad znači razliku između života i smrti. Zastala je i samosvjesno se nasmijala. Imaju riječ za suhi snijeg i za mokri snijeg, rahli snijeg i kompaktni snijeg. Imaju riječ za snijeg koji pada brzo i za snijeg koji pada sporo – ništa nisu zaboravili.*
- *To je puno snijega, komentirao je Rob. I što hoćeš time reći?*
- *Pa nije mi jasno – odgovorila je Jo. Ako Eskimi mogu smisliti pedeset riječi za snijeg jer im je to pitanje života i smrti, zašto mi imamo samo jednu riječ za 'ljubav'?*

(M. Gayle, Brand New Friend)

Razmijenite dojmove i mišljenja.

Aktualizacija

Promotrite tablicu i prokomentirajte ju:

naziv za ljubav	utemeljena na	primjer	spomen u NZ
<i>eros</i>	osjet	Platon: pohvala erosa	0 puta
<i>filia</i>	osjećaj	Aristotel: O prijateljstvu	45 puta
<i>agape</i>	opredjeljenje	Isus, evanđelja	320 puta

Sada ćemo pokušati objasniti značenje riječi ljubav kroz eros, filia i agape...

Bremenitost je riječi ljubav u njenom širokom spektru značenja. Može biti: sjetilna, duhovna, naravna, nadnaravna, grešna, sveta. Ili se, pak, radi o ljubavi prema: materijalnim dobrima, domovini, čovjeku, Bogu. Za razliku od hrvatskog jezika, gdje uz riječ "ljubav" zbog jasnoće uvijek treba dodati i pridjev, u klasičnim jezicima različite vrsti ljubavi imaju jasno određeno ime.

RIJEČ LJUBAV			
Hrvatski	Sjetilna ljubav	Prijateljska ljubav	Sveta ljubav
Grčki	Eros	Philia	Agape
Latinski	Amor	Dilectio	Caritas

Sjetilna ljubav (eros, amor)

Eros dolazi od grčke riječi "erao" koja ima značenje "žudjeti". Po Platonu Eros je rođen od majke prosjakinje Penije i oca boga bogatstva Pora. Radi se, dakle, o primanju bogatstva drugoga da ispunimo svoje siromaštvo. Prvotno znači sjetilnu ljubav prema nekoj osobi koja se želi posjedovati ili uživati.

Eros model vuče svoje porijeklo još iz starih antičkih mitova, prije svega Orfizma, gdje se kaže da je bog Zeus je dao svome sinu Dionizu moć nad svijetom. Ali kad je taj još bio dijete, Titani su ga ubili i pojeli, te tako zadobili njegovu božansku moć. Zeus ih je zato gromom spalio, a od praha Titana načinio ljude, pa oni zato u sebi imaju božanski i zemaljski element. Božanski element je u trajnom nastojanju da se oslobodi zemaljskog.

Platon će reći da je čovjekova duša u prijašnjem životu vidjela čiste ideje, potpunu Istinu, Ljepotu i Dobrotu. A pošto je dospio u zatvor svoga tijela, čovjeku ostaju sjećanja koja ga muče čežnjom da se vine iznad sebe, osobito u trenucima kad ugleda tragove svijeta ideja u materijalnom svijetu. Međutim nepremostivi jaz ostaje, jer čežnjom se ne može izdići iznad sebe, a niti ga je svijet ideja kadar sebi privući. Tako čovjeku ostaje samo mučno propinjanje do božanskog i želja da ga posjeduje. Tu čežnju Platon naziva Eros.

Prijateljska ljubav (*philia, dilectio*)

Dok je Eros usmjeren prema vrijednosti ljepote i ugone kao takve, *Philia* je usmjerena prema osobi u kojoj prepoznaje te vrijednosti. *Philia* baš kao i Eros je gola čežnja, praznina koja treba ispunjenje. Obje predstavljaju puku naravnu ljubav obojenu egocentričnošću.

Sveta ljubav (*agape, caritas*)

Agape je ljubav za kojom Eros i *Philia* uzalud čezne. To je ljubav Božja koja je pohrlila ususret čovjeku u osobi Isusa Krista. Zahvaćen takvom ljubavlju čovjek Bogu uzvraća ljubavlju, ljubeći ga u svima oko sebe. Izvor i usmjerenost svete ljubavi je Bog. Agape živi od punine dara i onda se daruje. Prevrat je svih antičkih vrijednosti, i ispunjenje starozavjetnih zahtjeva. Agape je novo vino koje je razdrlo stare mješine.

Oznake agape

- Spontana i nemotivirana. Najprije smo ljubljani, pa onda ljubimo. "*Mi ljubimo, jer on nas prije uzljubi.*" (1 Iv 4, 19)
- Ne zahtjeva vrijednosti. Krist je umro za slabe, bezbošce, grešnike i neprijatelje. "*Njegovo sunce sja i dobrima i zlima.*" (Mt 5, 45)
- Stvara vrijednosti. Izabire nas ne jer smo dobri, nego da postanemo dobri. "*Nisam došao zvati pravedne, nego grešnike.*" (Lk 5, 32)
- Stvara zajednicu. Povezujući nas sa sobom povezuje nas i međusobno. "*Ljubljani ako je Bog tako ljubio nas, i mi smo dužni ljubiti jedni druge.*" (1 Iv 4, 11)

Za Augustina Agape je milost koja prethodi svakom našem djelovanju (*praeveniens*), besplatno nam je darovana (*gratis data*). Omogućuje da činimo dobro (*gratia sufficiens*), ali i samo naše djelovanje njeno je djelo (*gratia efficax*).

Razlika između eros i agape

E R O S	A G A P E
Čezne	Daje se
Propinje se	Spušta se
Čovjekov put k Bogu	Božji put čovjeku
Čovjekov napor	Božja milost
Sebična	Nesebična

Jer je smrtna grčevito čezne za besmrtnošću	Jer je besmrtna usuđuje se sebe izgubiti
Siromašna je pa želi posjedovati	Bogata je zato velikodušno daje
Čak i kad je okrenuta Bogu ostaje bitno ljudska ljubav.	Čak i kad je okrenuta čovjeku ostaje bitno Božja ljubav.
Uvjetovana je kvalitetom onog kog ljubi.	Neovisna je o kvalitetama onog kog ljubi
Prepoznaje vrijednosti u objektu - i njih voli	Ljubi - i tako stvara vrijednosti u objektu
Oko za oko, zub za zub	Ljubite svoje neprijatelje

Prožimanje eros, philia, agape

U počecima kršćanstva Eros se potpuno zabacivao, a Agape nerealno uzvisivao i očistio od svake primjese Erosa. Međutim, sveti Augustin, koji je bio familijaran s Erosom, nakon što je susreo Agape – ne zabacuje Eros, već ga integrira u Agape, uočavajući da su jedno na drugo upućeni. Eros ne bi čeznuo da nije izazvan od Agape, koji je cilj Erosa i koji mu daje krila da dosegne Agape. Ali i obrnuto: Agape bez čežnje Erosa nam ne bi pohrlio ususret. Upućeni jedno na drugo, prožimaju se u onom što Augustin naziva Caritas. Tako kod Augustina Caritas nije isto što i Agape, već Caritas predstavlja integraciju Eros, Philia i Agape.

Kršćanska ljubav, dakle, ne dokida Eros i Philia, već ih usmjeruje i uzdiže – i tako omogućuje da potpuno ostvare svoj cilj. Agape se ni ne može razviti u svoj svojoj punini ako su Eros i Philia deformirani. Tko nije kadar prionuti uz stvorenu ljepotu i diviti joj se u pravom Erosu taj će se teško ostvariti u Agape. Tko nije kadar susresti osobu u istinskom prijateljstvu (Philia), taj teško doseže Agape. Upravo kao što naravna spoznaja pomaže čovjeku na putu do vjere, tako i naravna ljubav (Eros i Philia) pomaže na putu do nadnaravne ljubavi (Agape). Pozvani smo ostvariti se potpuno, u naravnoj i nadnaravnoj ljubavi. "Sve što činite neka bude u ljubavi." (1 Kor 16,14)

p. Luka Rađa, SI

Eros je ljubav mizernog bića (*Amor ex miseria*),
a Agape milosrdnog bića (*Amor ex misericordia*).

Popodnevna radionica

Ciljevi:

- u jutarnjoj katehezi razmišljalo se o različitim vrstama ljubavi (eros, filia, agape), sada se želi staviti naglasak na agape ljubav
- sudionici na bazi teksta sv. Pavla (1 Kor 13) otkivaju bitne oznake agape ljubavi
- upoznaje se kontekst poslanice Korinćanima te razloge zašto Pavao piše „himan ljubavi“
- mladi uočavaju gdje im je najviše potreba agape ljubav i kako do nje doći.

Materijali:

- olovka i papir
- tekst 1 Kor 13, 1-13
- tekst 1 Kor, ali sa praznim crtama

Tijek susreta:

Animator sudionike pita: Je li poznaju neki svetopisamski tekst koji govori o ljubavi? Jesu li ikada primijetili koje se čitanje čita najčešće na vjenčanjima? Sigurno će mladi doći do poznatog Pavlovog „hima ljubavi“. Prije nego što se himan pročita može se započeti kratki razgovor o samom himnu. Može li netko citirati jednu rečenicu himna? Što je mladima posebno dojmljivo u himnu o ljubavi?

Pročitati na glas „himan ljubavi“:

Iz Pavlove poslanice Korinćanima

Kad bih sve jezike ljudske govorio i anđeoske, a ljubavi ne bih imao, bio bih mjed što ječi ili cimbal što zveči. Kad bih imao dar prorokovanja i znao sva otajstva i sve spoznanje; i kad bih imao svu vjeru da bih i gore premještao, a ljubavi ne bih imao - ništa sam! I kad bih razdao sav svoj imutak i kad bih predao tijelo svoje da se sažee, a ljubavi ne bih imao - ništa mi ne bi koristilo. Ljubav je velikodušna, dobrotiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikad ne prestaje. Prorokovanja? Uminut će. Jezici? Umuknut će. Spoznanje? Uminut će. Jer djelomično je naše spoznanje, i djelomično prorokovanje. A kada dođe ono savršeno, uminut će ovo djelomično. Kad bijah nejače, govorah kao nejače, mišljah kao nejače, rasuđivah kao nejače. A kad postadoh zreo čovjek, odbacih ono nejačko. Doista, sada gledamo kroza zrcalo, u zagonetki, a tada - licem u lice! Sada spoznajem djelomično, a tada ću spoznati savršeno, kao što sam i spoznat! A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav.

Animator zajedno sa svećenikom tumači kontekst nastanka himna o ljubavi:

Sada ćemo najprije vidjeti koji su razlozi natjerali Sv. Pavla da napiše ovaj prekrasan himan o ljubavi. Što je ovim himnom želio, dakle, Pavao poručiti kršćanskoj zajednici u Korintu, ali i nama „Lošinjanima“?

Kako bismo razumjeli Pavlovu nakanu pisanja ovoga himna potrebno je vidjeti kakav je bio život u gradu Korintu u Pavlovo vrijeme i koje je probleme imala kršćanska zajednica u tome gradu.

1. Grad Korint – je u Pavlovo vrijeme izvanredno napredovao zahvaljujući svojem geografskom položaju i svojim dvjema lukama (na Egejskom moru i na Korintskom zaljevu). Korint je bio prirodna stanica na putu iz Rima prema Istoku. Bio je to grad u kojem su Grci, Latini, Sirijci, Azijati, Egipćani i Židovi kupovali i prodavali, teško radili i gostili se, svađali se i prijateljevali kao nigdje drugdje u Grčkoj. Posjedovao je osobitosti koje u svim vremenima označuju život velikih luka: veoma miješano stanovništvo, gdje se susreću sve rase i sve religije; lagan, raskošan i raskalašen život za mornare koji su nakon više mjeseci plovidbe željni zabava. „Živjeti korintski“ imalo je pejorativno (uvredljivo) značenje, živjeti raskalašeno. Riječ Korint odmah se povezivalo s „kulturom i kurtizanama“, a glagol „korintonovati“ služio je da se na pristojan način kaže „ići do đavola“. Kozmopolitski grad (brojio je više od pola milijuna građana) u koji je Pavao došao propovijedati evanđelje bio je, prema tome, važan grad, intelektualno i materijalno napredan, ali moralno iskvaren. Njegovi stanovnici pokazivali su naglašenu sklonost da udovoljavaju svojim prohtjevima i strastima, bez obzira na to kakvi oni bili. Možda je upravo ta zla strana Korinta potakla Pavla na to da ondje propovijeda. Jer tako iskvarenom gradu poput Korinta bio je nužan pročišćavajući utjecaj Evanđelja i novo shvaćanje ljubavi.
2. Život i problemi korintske kršćanske zajednice – uklapanje kršćanske zajednice u pogansku kulturu, koju smo maloprije opisali, nije bilo nimalo jednostavno. Mlada kršćanska zajednica nije bila dovoljno izgrađena i zrela da prepozna sve opasnosti kojima je bila izložena i da na njih adekvatno odgovori. Pavao, stoga, upozorava na probleme koji se događaju u zajednici i ujedno govori kako bi se oni trebali riješiti. Pavla je, prije svega, zabrinjavala sklonost pojedinih članova crkve da svoju **različitost od svijeta učine što neodređenijom**. Crkva je bila u svijetu, kao što i treba biti, ali je i svijet bio u crkvi, a to ne smije biti. Osim toga Pavla su osobito zabrinjavala **strančarenja (podjele)** unutar crkve. Javile su se pojedine stranke koje su sebe nazvale imenima Pavla, Apolona, Petra pa čak i Krista. Svatko od kršćana imao je svoga „ljubljenog“ učitelja (animatora) na kojega se pozivao i suprotstavljao onima koji su drugačije mislili. Nije bilo jedinstva i prihvaćanja drugih u njihovoj različitosti. Osim toga došlo je do **rodoskvrnuća** (slučaj rodoskvrnitelja koji je živio sa svojom maćehom), a crkva taj postupak nije osudila. Nadalje bilo je **svađa i nesuglasica**, pa su se neki članovi crkve čak i parničili po sudovima. Pavla osobiti boli činjenica **nereda na euharistiskim** slavljinama gdje postoje podjele na bogate i siromašne. Umjesto da se okupe i slože, oblikuju se odjeljene grupe te je sve više prisutna nejednakosti. Na kraju Pavao poziva na pravilnu **upotrebu darova Duha** (karizmi). Očigledno se u zajednici naglašavala važnost darova Duha (darovi: liječenja, čudotvorstva, prorokovanja, različitih jezika, spoznanja...) pa su oni koji su ih posjedovali bili

važniji i čašćeniji. Pavao napominje da se darovi Duha uvijek daruju na zajedničku korist čitave zajednice i da ne smiju biti povod suparništvu. Jedino ljubav nadilazi svaki dar i jedino po njoj je moguće ustanoviti ljestvicu važnosti među njima.

Sve u svemu, Prva poslanica Korinćanima predstavlja pismo kojemu je svrha prije svega promjena ponašanja pripadnika crkve, ali jedino putem novog shvaćanja i prihvaćanja ljubavi Božje. Jasno je da Pavao „himnom ljubavi“ želi mladoj kršćanskoj zajednici posvijestiti kakva je to prava ljubav, tj, ljubav Božja i kako bi se ona trebala prezentirati u svakidašnjem kršćanskom životu.

Animator poziva na kratki ispit svijesti: (Radni list)

Naš Bog je ljubav. A mi želimo biti kao On i uvijek iznova rasti u ljubavi za Boga i bližnje. Neka ova vježba bude i tvoj kratak ispit savjesti, kako bi uvidio/la nedostatke u svojoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Pokušaj kroz Pavlovu poslanicu Korinćanima ispitati koliko zaista izgaraš u ljubavi...

Umjesto riječi «ljubav» samo je prazna crta. Na nju napiši svoje ime i pogledaj u svoje srce. Stoji li ta rečenica? Je li istinita? Koliko se trudim da rečenica s mojim imenom izgleda istinito? Što još moram popraviti? Gdje manjka ljubavi?

_____ je velikodušna/-an,
dobrostiv(a) je _____,
_____ ne zavidi,
_____ se ne hvasta,
ne nadima se _____;
_____ nije nepristojna/-an,
_____ ne traži svoje,
_____ nije razdražljiv(a)
_____ ne pamti zlo;
_____ se ne raduje nepravdi,
a raduje se istini;
_____ sve pokriva,
_____ sve vjeruje,
_____ se svemu nada,
_____ sve podnosi.

Slijedi kratki razgovor u kojem mladi iznose iskustva s obzirom na „himan ljubavi“ kojega su sada osobnije doživjeli. Gdje vide da imaju dovoljno ljubavi, a gdje doživljavaju da bi trebali napredovati? Na kraju slijedi molitva za dar ljubavi. Molitvu mladi u tišini pišu na radni papir, a susret se zaključuje tako da nekoliko mladih na glas pročitaju svoju molitvu.

Pokušaj sada zamoliti Boga da ti nakon ukazanih slabosti da svoju snagu za svaki dan. Da iznova pokušaš u njegovoj ljubavi biti bolji/-lja, iz Njegove prevelike ljubavi crpiti ljubav za bližnje, a sve iz ljubavi za Njega. Pokušaj to pretočiti u riječi...

Prijedlog večernjeg programa

KRITERIJ LJUBAVI

1. KEMIJA

Kemija je najjednostavniji kriterij, ali i najteži. Najjednostavniji zato što se dogodi sam po sebi, uznojeni dlanovi, leptirići u trbuhu i to čovjek osjeti. Kemija ne laže, ona je utkana u tijelu – dar Božji. Ali kemija jest i najteži kriterij zato što ga nije moguće uspostaviti ako ga nema. Ona je tu ili nije.

S vremenom, kemija nestane. Kemija se može krivo protumačiti, jer idealiziramo osobu prema kojoj osjećamo kemiju, zbog toga treba biti oprezan.

2. VRIJEME

Za pravu ljubav potrebno je da prođe dovoljno vremena. Zbog toga je neozbiljno reći „Sinoć sam upoznao jednu djevojku i znam da je prava.“ Protek vremena dozvoljava ljudima da se upoznaju i da se uspostavi prava ljubav. Zato je „ljubav na prvi pogled“ više nešto što vidimo na filmu nego realnost.

3. KOMUNIKACIJA

Komunikacija znači duhovno upoznavanje što uključuje i pozitivne i negativne stvari, zapravo, upoznavanje osobe kroz razgovor i druženje. Mladi često komuniciraju tijelom prije nego duhom. Ovo ne znači da se slažete u svemu niti znači da imate iste stavove nego da možete razgovarati o svemu i međusobno se poštivati.

4. PRIJATELJSTVO

Često se može čuti kako mladi govore „Ja s njom/njim ne mogu, on mi je prijatelj.“ Zar nije idealno da bračni drug bude najbolji prijatelj odnosno prijateljica? Zapravo, nema prave ljubavi bez prijateljstva. Što su prijatelji? Prijatelji su ti koji su uvijek tu jedni za druge. Oni podržavaju jedni druge, zajedno tuguju i zajedno se raduju.

5. ODOBRAVANJE

Oni koji te najbolje poznaju i oni koji te istinski vole (majka, otac, braća, sestre) odobravaju ovu tvoju vezu. Ovaj se kriterij ne smije apsolutizirati. I roditelji mogu imati neiskrene želje za svoje dijete. No najčešće, oni koji te najviše vole vide nešto kod tebe što ti ne vidiš.

6. POŠTOVANJE

Poštovanje nije samo kada momak otvori djevojci vrata i kad je časti. Pravo je poštovanje kada se poštuje osoba, njezine vrednote, obitelj i stavovi. Najvažnije, osobe koje se međusobno poštuju, ne trude se manipulirati jedno drugom i ne postavljaju jedni drugima ultimatum („Ako ne spavaš sa mnom, gotovo je.“, „Ako spavaš sa mnom, to će biti dokaz da me ljubiš.“) Ultimatum se postavljaju ratnim neprijateljima, a ne voljenoj osobi.

7. VIZIJA

Ponekad se čuju uzrečice kao „Vatra u srcu, dim u glavi“, „Ljubav je slijepa“ ili „Ludo sam zaljubljen“. Prava ljubav zapravo omogućava čovjeku da sebe bolje poznaje, umiruje ga i učvršćuje, omogućuje mu ostvarenje svoga životnog puta. Bračni drugovi međusobno si pomažu ostvariti se.

8. SLOBODA (LJUBOMORA)

Često smo svjedoci situacija kada dvoje mladih ljudi započnu vezu i jednostavno nestanu iz svijeta u kojem su se do tada kretali. Više nemaju prijatelje, ni sa kim se ne druže. „S kime si to pričala na telefon? Viđaš li se ti to s nekim drugim?“, „A gdje si ti bio sinoć? Kakvi su ti to prijatelji? Ja ti trebam biti najvažnija...“ Prava ljubav nije posesivna, nije ljubomorna. Prava ljubav je sloboda.

9. VREDNOTE

Oni koji se vole, dijele iste vrednote, moralne stavove i prioritete. To ne znači da slušaju istu glazbu, jedu istu hranu ili vole gledati iste filmove. Vrednote su dublje, puno dublje. Imaju jednake stavove glede ljubavi, prijateljstva, obitelji, života i sl.

10. POVJERENJE

Ovo nije potrebno posebno tumačiti. Dvoje ljudi koji su zajedno imaju povjerenja jedno u drugo. Povjerenje daje sigurnost, jednu apsolutnu sigurnost da će osoba koju voliš biti tu za tebe kada je to potrebno. Povjerenje jest temelj dubinske povezanosti dvaju osoba.

11. ODGOVORNOST

Spremni ste prihvatiti odgovornost veze. Dečki ovdje često padaju, zato što znaju puno vremena provesti van kuće, trošeći slobodno vrijeme sa svojim prijateljima. Dok niste bili u vezi niste imali nikakve odgovornosti jedno prema drugome, zato što vaši životi nisu bili povezani. Kada ste u vezi vaši su se životi ispleli u jednu novu stvarnost, jedan novi odnos, i oboje ste odgovorni za uspjeh toga odnosa te u skladu s time se trebate jedno drugome darivati. Znak da je osoba u vezi odgovorna, jest ulaganje sebe i svoga vremena u vezu.

12. MOLITVA

Pitam sve parove, pitam dečke i cure, molite li se zajedno? Ako ne molite zajedno vaša se veza ne može zvati kršćanska veza. Molitva razoružava i oslobađa čovjeka svake zle misli i zle nakane zato što u vaš odnos unosi Isusa Krista. Molitva uključuje molitvu krunice, Svetu Misu i sakrament Svete Ispovijedi.

Neki će dečki ili cure reći, „ali molitva je moja intima, to je privatno.“ Tada treba reći: „Da, ali ja s tobom i želim intiman odnos.“

13. REALNOST

Gotovo bismo mogli reći da je realnost sinonim za ozbiljnost veze. Mladi ovdje jako griješe, misle da je ljubav svemoguća, da ljubav može premostiti svaku prepreku i da nisu važne godine, udaljenosti, prepreke kao primjerice bračno stanje, djeca i sl. Trebali bi razmišljati na način da stvari postave realno, razmotre činjenice i zanemare trenutne bujice osjećaja koje su i tako kratkoga vijeka. Potrebno je vidjeti jesu li u stanju prihvatiti stvarnost osobe kakva ona je, a ne onakva kakva mi žele da ona bude. I da se razumijemo, istinska i prava ljubav koju Gospodin šalje unatoč preprekama može te prepreke premostiti, ali se za nju treba boriti, a sa stvarnošću se treba suočiti.

14. BUDUĆNOST (ili „KRITERIJ SUTRAŠNJEG DANA“)

Drugim riječima, postavljam pitanje „Vidiš li ti sebe s tom osobom u budućnosti? Je li to majka/otac tvoje djece?“ Često puta u razgovoru s mladićima i djevojkama na ovo pitanje dobivam odgovor „Ma dajte velečasni, ne mislim se ja s njim/njom ženiti.“ Ukoliko već u studentsko vrijeme ne razmišljate o braku s osobom s kojom ste u vezi, nemate što zajedno raditi, zbog toga što samo iskorištavate jedni druge te se samo međusobno lažete i zavaravate.

15. OBVEZA odnosno PREDANJE (ŽRTVA)

Vaša ljubav je takva da ste spremni učiniti korak dalje i sebe predati osobi koju volite. Simptomatično za današnje vrijeme jest da nitko ne želi ženidbu, nitko se ne želi žrtvovati. A obveza sama po sebi zahtijeva žrtvu, žrtvu zbog ljubavi. Ljudi danas žele ljubav bez žrtve, no prava ljubav uključuje i žrtvu za osobu koju volite.

16. MIR

Kao što je prvi kriterij bio biološka kemija, ovo je duhovna, Božja kemija. Ovo je također najlakši, ali i najteži kriterij. Jer mir u srcu ne možemo sami zadobiti, taj mir ne daje ovaj svijet, taj nam mir daje naš Gospodin Isus Krist kako je i obećao. Prava ljubav smiruje srce i čini ga radosnim. Mir ne znači da će sve u životu biti bajno. Na čemu je utemeljena naša veza na pijesku ili na stijeni? Bujice će svakako doći, samo ako je veza utemeljena na stijeni bujice će proći, a veza će ostati netaknuta. Ukoliko je utemeljena na pijesku navalit će bujice, porušiti sve vrijedno i bit će to ruševina velika. Graditi na pijesku, u dolini jest lako, no nesigurno. Graditi na stijeni je teško, treba na leđa uzeti križ i nositi ga do vrha, no tako građenu vezu niti jedna sila neće srušiti.

mr. don Damir Stojić, SDB

Kateheza s Malog Lošinja, 2008. godina